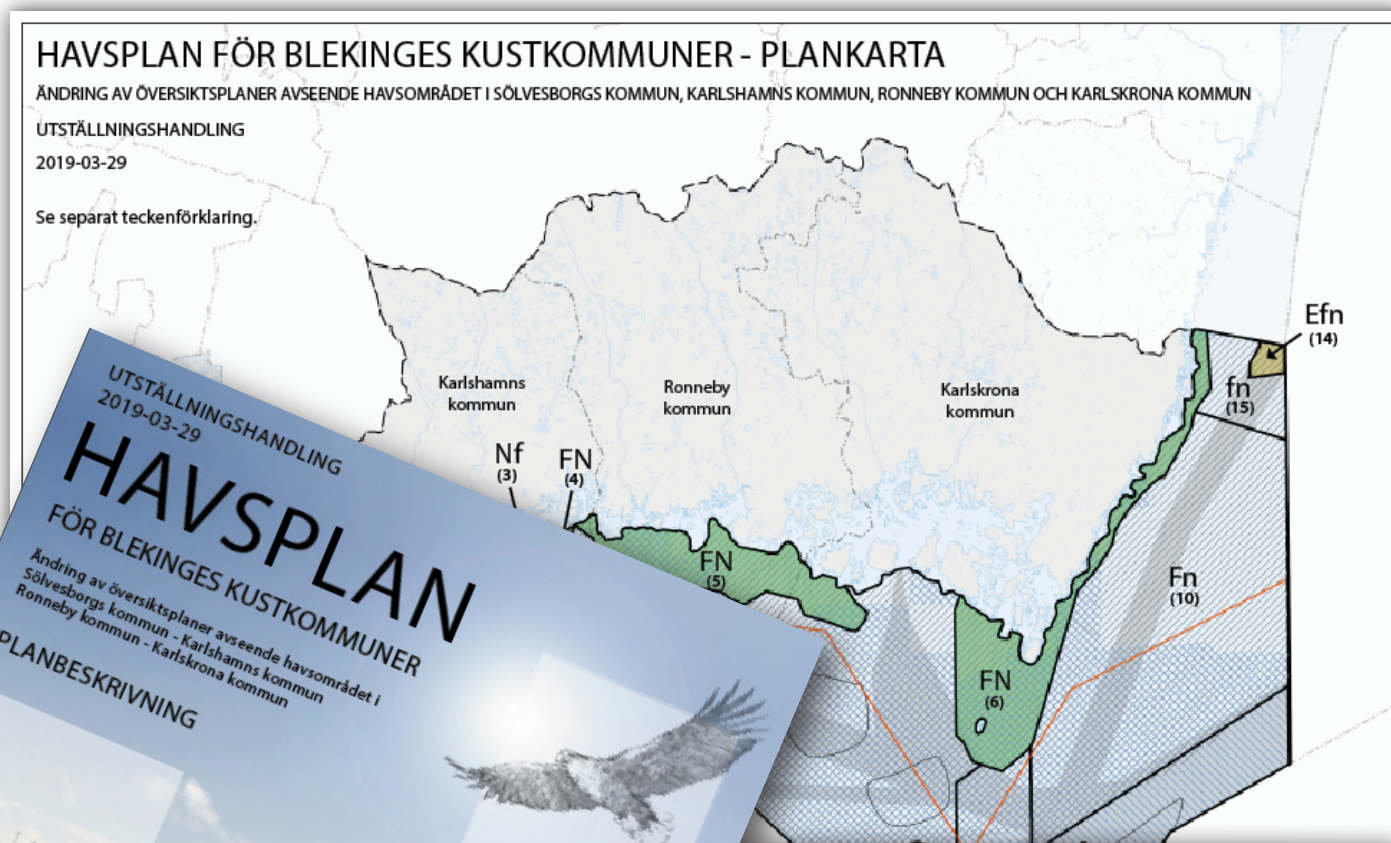

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

SÄRSKILT UTLÅTANDE

HAVSPLAN FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER - TECKENFÖRKLARING

ÄNDRING AV ÖVERSIKTSPLANER AVSEENDE HAVSOMRÅDET I SÖLVESBORGS KOMMUN, KARLSHAMNS KOMMUN, RONNEBY KOMMUN OCH KARLSKRONA KOMMUN

UTSTÄLLNINGSHANDLING
2019-03-29

	NATUR Områden avgränsade av riksintresse för naturvården, Natura 2000-områden samt naturreservat. Se sid 22 och 34.	(4) FN - Öst Tärnö Område med huvudanvändning försvar och natur. Se sid 24.
	FÖRSVAR Områden avgränsade av riksintresse för totalförsvarets militära del, inkluderande öppna riksintressen, öppna områden av betydelse och påverkansområden. Se sid 22 och 33.	(5) FN - Gåsjeten Område med huvudanvändning försvar och natur. Se sid 26.
	YRKESFISKE Områden avgränsade av riksintresse för yrkesfisket samt fångstområden med 75 % landningsvärde. Se sid 23 och 31.	(6) FN - UH Klippan-Östkusten Område med huvudanvändning försvar och natur. Se sid 26.
	ENERGI Områden av riksintresse för energiproduktion. Se sid 23 och 34.	(7) F - Hanöbukten Område med huvudanvändning försvar. Se sid 26.
	SJÖFART	(8) Fn - Södra utsjöområdet Område med huvudanvändning försvar. Se sid 26.
		(9) FU - Klippbanken

Särskilt utlåtande över Havsplan för Blekinges kustkommuner

Detta projekt har medfinansierats genom statligt stöd i form av KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering i statlig Samverkan) från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av Länsstyrelsen Blekinge län.

Sammanställt av:	Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun, Ronneby kommun och Karlskrona kommun med stöd av SWECO
Arbetsgrupp:	Dan Janérus, Sölvesborgs kommun Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun Toomas Randsalu, Karlshamns kommun Kristina Eklund, Ronneby kommun Christina Johansson, Karlskrona kommun Hanna Olsson, Karlskrona kommun
Miljökonsekvenser:	Stina Brask Bilén och Niklas Egriell, SWECO
Projektledning och layout:	Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, SWECO
Illustrationer på omslag:	Petra Skarmyr, Ronneby kommun
Kartor på omslag:	© GIS-data från LM, SGU; AquaBiota, LST, HaV, HELCOM Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, samt respektive kommun.

Vad är ett "Särskilt utlåtande"?

Samråd och samrådsredogörelse

När en kommun upprättar eller ändrar en översiktsplan ska man samråda med bland andra länsstyrelsen, regionala organ och grannkommuner. Kommunmedborgarna ska också ges chansen att säga sin mening. Förslag till *Havsplan för Blekinges kustkommuner* utgör en ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Förslaget till havsplan var ute på samråd under perioden 2018-02-21 till och med 2018-05-04. Alla synpunkter som kom in under samrådsskedet finns återgivna i en *samrådsredogörelse* vilken finns som en separat handling. I samrådsredogörelsen redovisas i vilken utsträckning synpunkterna från samrådet har kunnat tillgodoses. Av samrådsredogörelsen framgår också vilka synpunkter som inte beaktats i det planförslag som därefter ställdes ut - och skälen till detta. I samrådsredogörelsens *kommentarer* redovisas kommunernas ställningstaganden till inkomna synpunkter. I avsnittet *Planförslaget efter samrådet* redovisas i samrådsredogörelsen vilka förändringar av planförslaget som tillkommit efter samrådsskedet.

Utställning och särskilt utlåtande

Efter att förslaget till havsplan reviderats och kompletterats med anledning av de synpunkter som kom fram under samrådet, ställdes planförslaget (inklusive miljökonsekvensbeskrivning) ut för allmänheten på nytt, under perioden 2019-05-27 till 2019-09-08. Under utställningen gavs möjlighet att återigen inkomma med synpunkter.

Efter utställningen har inkomna synpunkter på planförslaget och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning sammanställts i detta dokument som du just nu läser. I anslutning till respektive synpunkt redovisas kommunernas ställningstaganden, huruvida respektive synpunkt kunnat tillgodoses eller inte samt en motivering. I dokumentet redogörs även för de ändringar i förslag till *Havsplan för Blekinge kustkommuner* som synpunkterna har föranlett. Om synpunkter som inkommit inte har kunnat tillgodoses, motiveras detta särskilt.

Det särskilda utlåtandet kommer att bifogas övriga planhandlingar inför antagandet som planeras ske hösten/vintern 2019 i respektive kommuns fullmäktige.

Vid sidan om det särskilda utlåtandet ska kommunen särskilt redovisa *länsstyrelsens granskningsyttrande* tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen har anmärkningar på utställt förslag till översiktsplan, ska det tydligt framgå av yttrandet i vilka avseenden som länsstyrelsen har en annan uppfattning än kommunen. I sådant fall ska detta också anmärkas i planen inför antagandet.

Innehåll

Samråd och samrådsredogörelse.....	3
Utställning och särskilt utlåtande.....	3
Sammanfattning av utställningen	5
Läsanvisning.....	5
Planförslaget efter utställningen	6
Plankartan	6
Planbeskrivning	6
Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses	7
Hur har utställningen genomförts?	7
Utställningshandlingar	7
Utskick och annonsering	7
Utställningsplatser	8
Inlämning av synpunkter.....	8
Vilka har deltagit?.....	8
Yttranden med synpunkter	8
Yttranden utan erinran.....	8
Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter	9
1. Länsstyrelsen i Blekinge	9
2. Sjöfartsverket	18
3. Kristianstad kommun	19
4. Blekinge Offshore	19
5. Svenska kraftnät	22
6. Torhamns samhällsförening.....	24
7. Vattenrådet för Blekingekusten	25
Fortsatt planarbete	27
Medverkande tjänstemän	27
BILAGA 1 - Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisat i sin helhet	

Sammanfattning av utställningen

Utställningen pågick under perioden 27 maj till och med den 8 september 2019. Planhandlingar fanns tillgängliga på respektive kommuns webbplats, på respektive kommun och på respektive kommuns huvudbibliotek. I samband med att utställningsbeslut skulle fattas av kommunstyrelsen i Karlskrona kommun, formulerades ett önskat tillägg med förslag till revidering av vissa formuleringar i havsplanen. Med anledning av detta upprättades ett särskilt förtydligande som följde planen under utställningen.

Under utställningen har totalt 18 skriftliga yttranden inkommit till de fyra kommunerna. De åtta yttranden som innehöll synpunkter på havsplanens innehåll redovisas sammanfattat från sida 10 och framåt i detta dokument under rubriken *Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter*. Övriga tio yttranden var helt utan erinran. Här kan noteras särskilt att flera myndigheter däribland *Länsstyrelsen i Skåne*, *Försvarsmakten* och *Vattenmyndigheten Södra Östersjön* inte hade något att erinra mot förslaget till havsplan.

Inkomna synpunkter har framförallt rört önskemål om kompletteringar och förtyliganden kring olika sakfrågor och upplysningar om tillståndsprövningar som kan bli aktuella vid prövning av olika verksamheter i havsområdet och pågående arbeten med nya marina naturreservat, natura 2000 område för tumlare och utredning om nya riksintressen för energidistribution. En del synpunkter har rört önskemål om att korrigera rena brister eller felaktigheter i beskrivning av planeringsförutsättningar och konsekvenser. Varje yttrande redovisas från sida 10 och framåt, under en rubrik namngiven efter vem eller vilken instans som yttrat sig. Yttrandet besvaras sedan under rubriken *kommentar* under respektive synpunkt.

I stort har inkomna synpunkter varit både konkreta och vägledande för det fortsatta arbetet. Planförslaget har justerats utifrån inkomna synpunkter och under rubriken *Planförslaget efter utställningen* på sida 7, listas de förändringar av den kommungemensamma havsplanen som utställningen har medfört.

Synpunkter som inte kunnat tillgodoses listas under rubriken *Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses*.

Läsanvisning

Detta särskilda utlåtande innehåller dels en redovisning av hur utställningen genomförts, dels en sammanfattning av de yttranden som har kommit in med kommentarer till synpunkterna. I bilaga 1 återfinns länsstyrelsens granskningsyttrande i sin helhet.

Alla yttranden som inkommit redovisas sammanfattat. Samtliga yttranden finns i sin helhet i en remissammanställning. Originalyttrandena finns kvar hos respektive mottagande kommun: Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlskrona kommun, Miljö- och byggnadsförvaltningen i Ronneby kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlshamns kommun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Sölvesborgs kommun.

Planförslaget efter utställningen

Förekommade synpunkter har till största delen kunna tillgodosetts genom ändringar inför antagandet, se lista nedan. Kommunerna har gjort bedömningen att ändringarna inte utgör väsentliga ändringar som skulle innebära att förslaget till havsplan behöver ställas ut på nytt.

Plankartan

Nedan listas de övergripande förändringar som utställningen föranlett rörande havsplanens plankarta:

- Justering av områdesgräns för område 5 med anledning av justerad gräns för planerat nytt marint naturreservat vilken ligger till grund för områdesgränsen.
- Komplettering med gräns kopplad till pågående inventering av naturvärden i området utanför Hanö inför ett eventuellt framtida utpekande av områdesskydd - om höga marina naturvärden påträffas.

Planbeskrivning

Nedan listas de övergripande förändringar som utställningen föranlett (utöver ändringar av mer redaktionell karaktär som inte listas nedan):

Inledning

- Komplettering med text som tydligare lyfter fram breda och öppna dialoger och kompensationsåtgärder som verktyg för att nå fram till samförståndslösningar vid kommande tillståndsprövningar i havsområdet.
- Komplettering rörande havsplanens mandat kring möjligheten för kommuner att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd.
- Komplettering rörande det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige.

Planförslag

- Förtydligande kring havsplanens möjliga påverkan på sjöfarten i planområdet.
- Förtydligande av motiv till utpekade huvudanvändningar.
- Förtydligande kring yrkesfiskets anspråk i havsområdet och havsplanens roll för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske.
- Förtydligande kring havsplanens vägledande texter rörande möjligheten för etablering av anläggningar för vattenbruk inom planområdet.
- Komplettering med upplysning om att Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka ev. förekomst av marina naturvärden.
- Kompletteringar enligt det tillägg som följde med utställningshandlingen rörande upplysning om att försvarsmaktens intressen enligt miljöbalken kommer att prioriteras i de fall samordning inte går att uppnå: *"Om energiändamålet och försvarsintresset inte går att samordna, är det försvarets intressen som ska ges företräde, se 3 kap 9 § MB"*.

Planeringsförutsättningar

- Uppdatering av kartor med saknad eller reviderad information
- Ytterligare uppdelning av luft- och sjöfart genom underrubriker
- Komplettering kring övergödningens ekologiska effekter.

- Komplettering med information om ytterligare miljögifter som påverkar havet
- Havsplanen kompletteras med upplysning om pågående utredning kring ett framtida utpekande av transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution.
- Komplettering kring senaste igångsättningstid och pågående prövning av ansökan om att få ändra från 170 till 220 meters höjd för tillståndsgiven vindkraftspark vid Taggen

Konsekvenser

- Komplettering kring vilken lagstiftning som är aktuell vid prövning av olika typer av verksamheter.
- Korrigering av motstridiga uppgifter.
- Kompletterande motivering kring hur dumpning av muddermassor till havs kan innebära mindre miljöpåverkan än uppläggning på land.
- Komplettering kring ledningsdragningar i havsområdet.

Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses

Merparten av inkomna synpunkter har varit möjliga att gå tillmötes. Vissa synpunkter har bedömts vara av sådan art att dessa bedömts vara uppfyllda i tillräcklig omfattning i redan framtaget förslag. Även synpunkten som listas nedan har så långt möjligt kunnat tillgodoses men den listas likväl nedan då vi inte fullt ut hanterat synpunkten på det sätt som önskats.

Följande synpunkter har inte fullt ut tillgodosetts:

- Sjöfartsverkets önskan om en uppdelning av avsnittet *Luft- och sjöfart* i två separata avsnitt. *I havsplanen kommer vi dock att särredovisa respektive trafikslag under egna underrubriker där så är möjligt för att ytterligare förtydliga havsplanen.*

Hur har utställningen genomförts?

Utställningen pågick under perioden 27 maj till och med den 8 september 2019. Information om utställningen skickades ut enligt sändlista till remissinstanser samt föreningar och företag.

Utställningshandlingar

Utställningen omfattade förslag till kommungemensam havsplan över Karlskrona, Ronneby, Karlshamns och Sölvesborgs kommuners havsområde. Havsplanen utgör ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan och består av en *planbeskrivning* och en *plankarta* med tillhörande teckenförklaring. En sammanfattning och ett *särskilt förtydligande* följde också planen under utställningen. Vid utställningen redovisades i en *samrådsredogörelse* de synpunkter som kommit in under samrådet.

Utskick och annonsering

En gemensam kungörelse sattes in i lokalpressen den 25 maj 2019. Meddelande om utställning skickades även ut per post och e-post till ca 270 mottagare (inkluderande myndigheter, föreningar och företag) som

bedömts ha ett särskilt intresse av havsplanen och dess ställningstaganden. Utställningen annonserades även i sociala medier.

Utställningsplatser

Havsplanen ställdes i de fyra kustkommunerna sammantaget ut på 8 utställningsplatser samt på respektive kommuns webbplats.

Inlämning av synpunkter

Synpunkter har kunnat skickats in under utställningen per brev och per e-post till alla fyra kommuner som samverkat i framtagandet av havsplanen. Under samrådet har totalt 18 yttranden inkommit, varav sex från statliga myndigheter, ett från grannkommuner, sex från nämnder, råd och bolag inom de fyra samverkande kommunerna, fem från företag, föreningar och andra grupper.

Vilka har deltagit?

Yttranden med synpunkter

1. Länsstyrelsen i Blekinge län
2. Sjöfartsverket
3. Kristianstads kommun - kommunstyrelsens arbetsutskott
4. Blekinge Offshore
5. Svenska kraftnät
6. Torhamns samhällsförening
7. Naturskyddsföreningen i Karlshamn
8. Vattenrådet för Blekingekusten

Yttranden utan erinran

9. Länsstyrelsen i Skåne län
10. Vattenmyndigheten Södra Östersjön (Länsstyrelsen i Kalmar län)
11. Försvarsmakten
12. Trafikverket
13. Ronneby kommun - Miljö- och byggnadsnämnden
14. Karlshamns kommun - Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
15. Karlshamns kommun - Barn- och Ungdomsnämnden
16. Karlshamns kommun - Teknik- och fritidsnämnden
17. Räddningstjänsten Västra Blekinge
18. Räddningstjänsten Östra Blekinge

Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter

Nedan följer en redovisning av inkomna yttranden med synpunkter. Yttrandena har kortats ner men avsikten är att alla synpunkter ändå redovisas i enlighet med vad som yttrats. Samtliga yttranden finns i sin helhet i en remissammanställning. Yttranden finns även i original hos respektive mottagande kommun.

1. Länsstyrelsen i Blekinge

Nedan redovisas länsstyrelsens granskningsyttrande i sammandrag. Yttrandet finns återgivet i sin helhet sist i dokumentet, se bilaga 1.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund. Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Kommentar

Noteras.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Kommentar

Sammanläggningen av luft- och sjöfart bibehålls i ett gemensamt avsnitt men vi kommer att särredovisa respektive trafikslag under egna underrubriker där så är möjligt.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Kommentar

Kartor kompletteras med ankringsplatser och uppdateras avseende informationen rörande riksintresse kommunikation-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekad som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13 Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Kommentar

Beskrivningen av område 13 förtydligas så att sjöfartens intresse i området framträder tydligare. Vi ser det som olyckligt att den statliga havsplanen inte innehållsmässigt lämnar öppet för en framtida prövning av energiproduktion i området. Den kommungemensamma havsplanen har inte mandat att förekomma en eventuell framtida tillståndsprocess så utpekandet av energiändamål i område 13 ska bara tolkas som att det finns en viljeinriktning hos berörda kommuner för att möjliggöra för en prövning av tillkomsten av energiproduktion genom vindkraft i området.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Kommentar

Beskrivningar kopplade till område 1, 2 och 8 kompletteras med upplysning om att Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka ev. förekomst av marina naturvärden. Utredningsområdets avgränsning läggs även in på karta. Om utfallet av undersökningen av marina naturvärden i området hinner blir känt innan planen ska upp för antagande kan mer precis information arbetas in i havsplanen.

Område 5 är utpekad som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Kommentar

Områdesgränsen justeras till gränsen för planerat marint naturreservat.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder,

kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Kommentar

Utifrån yttrande från försvarsmakten under samrådet har försvarets anspråk bedömts vara starka inom område 5 och 6. Naturvärden i området skyddas genom lagstiftning och försvaret kommer att behöva anpassa sin verksamhet till detta, oavsett om den kommungemensamma havsplanen anger sort F eller litet f som områdesbeteckning.

Inför antagande kommer motiv till val av områdesbeteckning för de olika områdena att tydliggöras ytterligare med en tabell.

Under område 11 beskrivs att Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

Kommentar

Beskrivningen av område 9 kompletteras enligt önskemål.

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktig enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Kommentar

Beskrivningen av område 9 förtydligas avseende tillståndsprövning.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Kommentar

Förtydligande av gällande tillstånd för vindkraftsanläggning och dess igångsättningstid samt upplysning om nu aktuell ansökan om att få höja verken, kommer att införas vid förekommande ställen i havsplanen.

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprövning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en prövning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende övergödningens ekologiska effekter.

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende miljögifter enligt förslag.

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att "dock" stryks.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salthalt att gränsen går vid 40-80 meter.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av Blekingekusten, men i Hanöbukten, längs Skånekusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Yrkesfiske

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för

yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende frågor kopplade till bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Kommentar

I nuläget finns inte tillräckliga kunskapsunderlag för att peka ut specifika områden för vattenbruk. I aktuellt havsområde finns även många motstående intressen som kan försvåra en etablering så som försvar, sjöfart och områden med höga naturvärden. Vidare ligger befintliga anläggningar för vattenbruk utanför planområdet (inomskärs) så det är sannolikt så att även eventuella kommande etableringar kommer att hamna utanför planområdet. Inför antaget kommer vi dock att förtydliga havsplanens vägledande texter rörande möjligheten för etablering av anläggningar för vattenbruk inom planområdet.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvärden

Texten om kulturvärden behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till "Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal." (sida 49). Ta bort delen om krigsvrak.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (sida 49). "Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kustöversvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer."

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Natur

Under område NK2 Valjeviken-Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som

marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf. Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag. Kartor uppdateras med ny avgränsning av område NY1.

När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlången och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA områden (sid. 85).

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver texten kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Kommentar

Havsplanen förtydligas med motivering kring hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land. Planen kompletteras även kring vilka tillstånd som kan krävas för undersökning av kontinentalsockeln.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. "Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar" (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Kommentar

Vi har utifrån mejlkommunikation med länsstyrelsen fått klarhet i att man med Måkläppen egentligen menade Ölands vindkraftpark. Havsplanen förtydligas kring hur ledningsdragning generellt och specifikt från Ölands vindkraftpark kan komma att påverka olika intressen inom planområdet.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som prövar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är ottydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Kommentar

Konsekvensdelen kompletteras kring prövning av tillstånd för fiskodling.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten prövas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Kommentar

Planen kompletteras med upplysningar om prövning enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att "I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14." Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Kommentar

Havsplanen korrigeras så att det blir samstämmighet mellan uppgifterna.

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Planens förenlighet med miljö kvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Kommentar

Sjöfartsverket har tidigare kommenterat att ökad sjöfart inte automatiskt innebär ökade utsläpp då ny trafik ofta kan vara mer miljövänlig och att befintlig flotta gradvis kommer att moderniseras. Havsplanen kompletteras med en nyanterad beskrivning av sjötrafikens potentiella påverkan på övergödningen vid ökad trafik.

Övrigt

Intressekonflikter

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentligen Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Kommentar

Uppgifter om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd förs in i havsplanen. Vid kommande revidering av havsplanen kommer resultat från arbetet med regionala handlingsplaner att kunna arbetas i havsplanen.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

2. Sjöfartsverket

Sjöfartsverket ser positivt på det kommunala samarbetet som sker med översiktsplanen för havsområdet i Blekinge. Sjöfartsverket ser också positivt på att några synpunkter lämnade i samrådsskedet nu är inarbetade planförslaget.

Kvarstående synpunkter

Sjöfartsverket ser dock fortfarande att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop. Då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Kommentar

Sammanslagningen av luft- och sjöfart bibehålls i ett gemensamt avsnitt men vi kommer att särredovisa respektive trafikslag under egna underrubriker där så är möjligt. (Se svar till LST på sida 11 ovan).

Markerade områden (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer sjöfart i plankartan stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. I plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Kommentar

Kartor kompletteras med ankringsplatser och uppdateras avseende informationen rörande riksintresse kommunikation-sjöfart. (Se svar till LST på sida 11 ovan).

I förslaget är område 13-Hanöbanken utpekad som område med huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön, framtagen av Havs- och Vattenmyndigheten. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer - sjöfart.

Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den rådande osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt.

Område 13-Hanöbanken, i föreliggande förslag, är ett sådant fall och måste utredas vidare då det här finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Kommentar

Beskrivningen av område 13 förtydligas så att sjöfartens intresse i området framträder tydligare. Vi ser det som olyckligt att den statliga havsplanen inte innehållsmässigt lämnar öppet för en framtida prövning av energiproduktion i området. Den kommungemensamma havsplanen har inte mandat att förekomma en eventuell framtida tillståndsprocess så utpekandet av energiändamål i område 13 ska bara tolkas som att det finns en viljeinriktning hos berörda kommuner för att möjliggöra för en prövning tillkomsten av energiproduktion genom vindkraft i området. (Se svar som till LST på sida 11 ovan).

3. Kristianstad kommun

Kristianstads kommun har studerat de intressen som gränsar till vår kommun och konstaterar att en förändring gällande havsanvändningen i gränsen där område för energiutvinning (Taggen vindkraft) möter över plangränsen. Ett område i samrådshandlingen med prioritet på naturvärdet har i granskningsförslaget ändrats till *Försvar med hänsyn till natur* samt *Energiutvinning med hänsyn till försvar och natur*. Området med prioriterad energiutvinning har utökats i anslutning till Taggen inom Sölvesborgs kommuns havsområde.

Kristianstads kommun redovisar i sin granskningshandling för Kust och havsplan 2019-02-14 att endast den vindkraft som har fått tillstånd är aktuell att prioritera för energiutvinning inom Taggen. Väster om området för energiutvinning (Taggen) redovisas ett utredningsområde för Natura 2000 för Tummlaren. Vindkraftprojektets påverkan på tummlaren är inte utredd.

Kommentar

Justeringen av områdesgränser har gjorts för ökad samstämmighet med den statliga havsplaneringen över samma område. Planhandlingen kompletteras med uppgifter om utredningsområde för Natura 2000 för tummlare.

4. Blekinge Offshore

Det är av stor vikt att den långsiktiga planering som nu genomförs inte begränsar hur havsområdena kan utnyttjas. Med rätt inställning från berörda parter är samexistenser alltid möjliga. Verktygen för att nå detta är exempelvis kompromisser och kompensationsåtgärder.

Inget projekt som är av godo för vårt samhälle och dess utveckling ska vi behöva avstå ifrån.

Med utgångspunkten att en samexistens alltid är möjlig när vi det effektivaste utnyttjandet av våra havsområden. I en kompromisslösning där alla varit delaktiga finns det ofta oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Tänk Er När:

Parterna med intresse i samma havsområde samlas för en kreativ diskussion där alla i grunden är positivt inställda till en samexistens. Alla måste i grunden ha respekt för varandras verksamheter. Ett resultat av en sådan diskussion skulle kunna bli:

1. Att vindkraftsintressenterna gör Hanö bankar (område 13) till ett samprojekt.
2. Att Taggenområdet därmed slopas som energiproduktionsområde.
3. Att Försvarsmaktens skjutövningsområde Ravlunda blir fritt från hinder.

Notera att när man läser försvarsmaktens yttrande från 2018-05-03, (FM2018-5302:12) är Taggen ur deras perspektiv ett viktigare område att ha fritt från fasta hinder än område 13, Hanö bankar. Bland annat för att Ravlunda skjutfält är ett av få skjutfält i landet med möjlighet till stora riskavstånd vid skjutning från fast position.

Område 13, Hanö bankar, är beläget i ett för Försvarsmakten mer flexibelt övningsområde än Taggenområdet. Exempelvis finns här inga fasta skjutplatser ut över havet. I område 13 genomförs exempelvis övningar där fartyg skjuter mot luftbogserade mål. Denna och flera andra typer av övningar är geografiskt mycket flexibla. All övning planeras och då tar man hänsyn till fasta hinder som öar, vindkraftverk etc.

4. Att energibolag investerar ca 50 miljarder svenska kronor på Hanö bankar där man fossilfritt producerar ca 4 % av Sveriges totala elenergibehov.
5. Totalförsvarets efterfrågan på inhemsk energiproduktion, från lokala bränslen, får ett stort tillskott.
6. Flera hundra nya direkta arbetstillfällen skapas. Därtill ett ännu större antal indirekta.
7. Länsstyrelsen med berörda myndigheter arbetar med ett utökande av Försvarsmaktens övningsområde som en kompensation för vindkraftsetableringen i område 13.
8. --
9. --
10. Alla blir vinnare! I en kompromisslösning där alla varit aktivt delaktiga finns det ofta oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Kommentar

Havsplanen kan ses som ett första steg i dialogen kring användningen av aktuellt havsområde. Kommunerna ställer sig positiva till medverkan i breda dialoger med myndigheter och verksamhetsutövare framöver, för att nå längre än vad förslaget till kommungemensam havsplan nu har haft möjlighet att göra. Förslaget till havsplan kompletteras med texter som belyser behovet av breda dialoger för ökat samförstånd kring utvecklingen av havsområdet.

Kompensationsåtgärder

Vid stora infrastrukturprojekt på land är kompensationsåtgärder en mycket frekvent förekommande och ofta nödvändig åtgärd för att nå fram till de lösningar som krävs för att kunna genomföra projekten. Det är nödvändigt och helt naturligt att arbeta på samma sätt med de stora infrastrukturprojekten till havs.

En möjlig kompensationsåtgärd är att förstora det militära övningsområdet utanför Blekinges kust. Detta är en idé som Länsstyrelsen i Blekinge sände till regeringen under pågående hantering av ärendet Blekinge Offshore. Men då processen var så långt gången kunde detta förslag inte tas med i det pågående ärendet. Alltså är denna idé från Länsstyrelsen i Blekinge inte prövad av Regeringen.

En annan kompensationsåtgärd är Havs- och Vattenmyndighetens idé om ekonomisk kompensation till Försvarmakten vid etableringar av energiproduktion inom militäraövningsområden.

Kommentar

Kompensationsåtgärder används ofta om ett verktyg för att nå fram till brett accepterade lösningar när det finns starka motstående intressen i ett område som föreslås för utveckling/exploatering. Förslaget till havsplan kompletteras inför antagandet med texter som tydligare lyfter fram breda och öppna dialoger och identifierandet av möjliga kompensationsåtgärder som verktyg att använda sig av för att underlätta att nå samförstånd vid kommande tillståndsprövningar i havsområdet.

Viktigt

Försvarmaktens återkommande totala ovilja till samtal om hur olika verksamheter kan samexistera kan inte längre accepteras av samhället. Det är dags att de tvingas till konkreta samtal med målet att hitta lösningar som leder till samexistens längs vårt avlånga lands havsområden.

Vi människor och vår miljö har inte råd att låta bli att samsas på olika geografiska områden på land eller till havs.

Glöm inte orsakerna till varför vi behöver bygga vindkraft till havs, de är flera. Vissa av dem handlar om vår existens.

En kommuns politiska grupperingar som totalt kan förändras vart fjärde år får absolut inte ha någon avgörande inverkan på en havsplanering som spänner över decennier. Orsaken till detta är att ett kommunalt styres inställning kan skifta vart fjärde år, från mycket positiv till mycket negativ över en natt och vice versa.

I en kompromisslösning där alla varit aktivt delaktiga finns det alltid oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Kommentar

Behovet av dialog är något som alltid kommer att vara aktuellt för att hantera de ofta komplexa sambanden som finns rörande havsområdets förvaltning och utveckling. En översiktsplan (som denna havsplan utgör) pekar ut kommunala ställningstaganden och en långsiktig färdriktning för planeringen i en kommun. En översiktsplan är i sig dock endast vägledande och har ingen egen juridisk verkan. Den ska även tas upp för aktualisering varje mandatperiod och dess aktualitet prövas då. Parallellt med den kommunala planeringen av havet sker även en planering över stora delar av havsområde från statligt håll. Med många överlappande statlig inressen i havsområdet finns det därför ett relativt marginellt spelutrymme för att styra havsplaneringen helt ur ett lokalt perspektiv.

5. Svenska kraftnät

Svenska kraftnäts erfarenhet med kabelskydd är generellt bra och har inga erfarenheter av kabelfel till följd av trålning eller fiske med bottengarn. Däremot har kabelfel inträffat orsakade av ankring vid ett par tillfällen. Det har i dessa fall rört sig om stora fartyg och vid sektioner där samtliga sjökablar inte var nedspolade eller skyddade på annat sätt. De flesta av Svenska kraftnäts sjökablar är generellt skyddade genom nedspolning i sediment, vanligtvis en dryg meter under botten. I något fall är sjökablar skyddade med sten vid icke spolbara sektioner.

Svenska kraftnät vill också påpeka att den eventuella påverkan på friluftsliv och besöksnäring vid anläggande av en ny sjökabel är begränsad till själva förläggnings-/installationstiden. På samma sätt är det säkerhetsavstånd på 500 meter runt kablarna som nämns också tillfälligt under själva installationstiden.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med informationen.

Riksintresseutredningar

Svenska kraftnät vill informera om att i dagsläget utreds transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalk (1998:808) 3 kap 9 § av MSB. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap och Miljöbalk (1998:808) 3 kap 8-9 §§ eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig. Energimyndigheten har dessutom utpekat riksintressefrågan som ett prioriterat arbetsområde under 2019 och utreder möjligheten att utpeka transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution

De kabelförbindelser Svenska kraftnät har i dag måste kunna fortsätta drivas och underhållas under sin planerade livslängd. Det innebär att Svenska kraftnät måste ha möjlighet att genomföra nödvändiga reparationer och liknande arbete till havs, oberoende av årstid, för att säkerställa överföringskapaciteten.

Swe-Pol Link innebär också en kapacitet för elhandel mellan Sverige och omvärlden och ger dessutom stora klimatvinster på så vis att det möjliggör för försäljning av svensk vindkraft till Europa där den har möjlighet att ersätta fossilbaserad elproduktion, samt att importkapaciteten är av stor vikt för att säkerställa tillgång på effekt vid situationer med risk för brist i Sverige.

Det är också av stor vikt att det finns möjlighet att dels förnya de befintliga förbindelserna men också att etablera nya utlandsförbindelser i framtiden. Svenska kraftnät kan dock i dag inte säga om, när eller var de kommer, bland annat för att vi inte kan föregripa den tillståndsprocess som kommer att ske om en ny förbindelse ska etableras.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med upplysning om pågående utredning kring ett framtida utpekande av transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution.

Svenska kraftnät vill också påpeka att tvärtemot vad som uppges på sidan 67 i samrådshandlingen planeras i dagsläget inte någon ny förbindelse till Gotland.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Apropå stycket om magnetfält på sidan 68 vill Svenska kraftnät förtydliga att de byggnader som avses är bostäder, skolor och förskolor. Nuvarande skrivning kan uppfattas som att det är byggnader som hör elanläggningar till som avses. Vidare föreslår Svenska kraftnät att ordet kablar i detta sammanhang byts ut till elledningar i och med att Svenska kraftnät förhåller sig till magnetfält på samma sätt oavsett om det gäller luftledning, mark- eller sjökabel.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Slutsats

Svenska kraftnät önskar att Swe-Pol Link synliggörs i kartunderlaget för aktuell plan. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.

Kommentar

På plankartan kan endast ett fåtal intressen redovisas samtidigt för att inte skapa en alltför svårläst kartbild. Swe-Pol Link är bara ett av alla planeringsunderlag som inte redovisas på plankartan. I havsplanen redovisas dock information om Swe-Pol Link - dels i områdesbeskrivningar för respektive delområde på plankartan och både i text och på karta i kapitlet planeringsunderlag.

Att notera är att plankartan även finns att tillgå som en digital webbplats där olika informationsskikt kan tändas och släckas, varav Swe-Pol Link är ett. Här möjliggörs för en enklare samgranskning av planförslag och planeringsunderlag.

Svenska kraftnät önskar att våra synpunkter ovan beaktas och att havsplanen revideras i enlighet med dessa.

Kommentar

Se kommentarer ovan.

6. Torhamns samhällsförening

Våra kommentarer kan kort sammanfattas som att i princip ingenting kan göras inom det området som havsplanen omfattar och som berör Karlskrona kommun utan att försvaret godkänner det. Några exempel:

1. I "Särskilt förtydligande tillhörande Havsplan för Blekinges kustkommuner" finns två förtydligande som enligt handlingarna ska införas i havsplanen före antagande. I det ena skriver ni "... Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig". Ni fortsätter sedan med "Denna skrivning, jämte bestämmelser i miljöbalken, innebär att försvarets intressen vid en intressekonflikt kommer att prioriteras".

Vår synpunkt här är: Om det är staten (regeringen) som avgör om samexistens är möjlig - hur kan ni då i havsplanen skriva att försvarets intressen vid en intressekonflikt kommer att prioriteras. Man har då enligt vårt sätt att se det föregripit ett beslut på högre ort. Förtydligandet ska enligt vår mening alltså inte införas i havsplanen.

Kommentar

Av havsplanen kommer det att framgå att kommunernas viljeinriktning är samexistens. Miljöbalken styr i kommande tillståndsprövningar att försvarets intressen går före i de fall samexistens ej är möjlig. Havsplanen föregriper ej denna prövning utan redovisar endast det förhållningssätt som lagstiftningen redan har.

2. I samma förtydligande som punkt 1 hänvisar ni till miljöbalkens 3 kap. 10 §. Er tolkning av långsiktig hushållning med vattnet är att försvarsintresset ska ges företräde.

Vår synpunkt här är: Vi är minst sagt förvånade att det skulle vara försvaret som står för en långsiktig hushållning med vattnet. Ser vi till de stora utmaningar vi har med ett förändrat klimat och det stora behovet av förnybar energi bör energiaspekten vara betydligt viktigare och ser vi till möjligheten att avsalta vatten och därmed göra drickbart vatten anser vi att den aspekten kanske är än viktigare. Försvarets intressen bör komma betydligt längre ner på listan. Förtydligandet ska enligt vår mening alltså inte införas i havsplanen.

Kommentar

Se kommentar ovan.

3. De numrerade områdena som berör Karlskrona kommun är FN (5), FN (6), Fn (8), FU(9), Fn (10), Efn (14), fn (15) och fn (16). För samtliga dessa områden utom fn (16) är det försvarets intressen som prioriteras och för att ytterligare försvåra utvinning av förnybar energi är det förbjudet med fasta installationer högre än 20 m över havet i flera av dessa områden. Det enda område som har

huvudanvändning energiproduktion är Efn (14), men där finns samtidigt en intressekonflikt med försvaret och med tanke på det vi kommenterar under punkt 1 ovan verkar det redan på förhand vara försvaret som prioriteras.

Vår synpunkt här är: Vår tolkning är som vi skrev inledningsvis - ingenting kan göras i hela detta område utan att försvaret godkänt det.

Kommentar

Se kommentar ovan.

4. Samtliga numrerade områden som berör Karlskrona kommun utom Efn (14) och fn(15) är utmärkta på kartan som riksintresse för yrkesfiske. Detta nämns inte överhuvudtaget i kommentarerna till de olika områdena, utan där är det enbart försvarets intresse som lyfts fram.

Kommentar

Områdena 14 och 15 på plankartan berörs ej av något utpekad riksintresse för yrkesfisket. Skrafferingen på plankartan utgör riksintresseområde försvar.

7. Vattenrådet för Blekingekusten

Generell kommentar

Vattenrådet för Blekingekusten tycker att initiativet med översiktsplaner för havet är mycket bra och ser fram emot att hänsyn till översikten också tas med i detaljplaner i framtiden. Eftersom havsförvaltning är en dynamisk fråga så rekommenderar vi en regelbunden uppdatering av översiktsplanen på en 6 års basis.

Kommentar

De nationella havsplanerna kommer när de är antagna (senast år 2021) att vara vägledande för kommunernas planläggning av havet. När en havsplan har beslutats av regeringen, ska Havs- och vattenmyndigheten löpande hålla sig underrättad om utvecklingen inom de berörda områdena och vid behov (eller minst vart åttonde år) ta fram nya förslag. En översiktsplan (som nu aktuell havsplan utgör) ska aktualiseras inom varje mandatperiod och i samband med denna prövning avgörs om kommunens ställningstaganden behöver revideras eller kan kvarstå så som de redovisas.

Det är därför rimligt att tänka sig att motsvarande uppdateringsfrekvens som den statliga havsplaneringen kommer att vara aktuell även för den kommunala havsplaneringen med tanke på den geografiska överlappningen mellan de två planeringsnivåerna.

Specifika kommentarer

Sambanden i sektionen Vision för Blekinge 2050 är generellt förvirrande och otydliga men vi reagerar specifikt på följande: "Genom framgångsrik havsmiljöförvaltning i Blekinge har miljön i havet uppnått god ekologisk och kemisk status". Meningen är vilseledande och motsägelsefull. Är visionen att ha god ekologisk och kemisk status och medlet havsmiljöförvaltning i Blekinge? Blekinges förvaltning sätts i ett sammanhang som inte är rimligt.

Visionen bör vara en integrerad regional havsförvaltning där Blekinge tar en aktiv roll för att miljön i havet ska uppnå god ekologisk och kemisk status.

Kommentar

Visionen förtydligas så att det mer tydligt framgår att vattenförvaltningen i Blekinge är en del i ett större perspektiv och inte ensamt kan svara för att havet ska kunna uppnå god ekologisk och kemisk status. Havsplanen ska dock bidra till möjligheten för målet att kunna uppfyllas.

VRBK noterar och uppskattar att område av riksintresse för vindbruk, Taggen i Sölvesborg är upptagen i Havsplanen.

Kommentar

Noteras.

VRBK rekommenderar en noggrannare faktagranskning av Havsplanen, bland annat har vi noterat att salthalten som anges s. 48 i Östersjön till 8-13 promille och i Egentliga Östersjön anges 8-12 promille. Det ligger i Östersjöns natur att salthalten är mycket varierande men Östersjön innefattar de nordliga delarna som har betydligt lägre salthalt medan Egentliga Östersjön sträcker sig från Ålands hav ner till sundet och Bälthavet. Områdena Östersjön och Egentliga Östersjön används utskiljningslöst och vi rekommenderar att revidera så alla uppgifter stämmer.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

I samband med faktagranskning bör olyckliga formuleringar ses över såsom till exempel "på senare tid har mikroplaster uppmärksammats som ett möjligt allvarligt problem".

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Under kapitlet hotade arter ges tumlaren ett generöst utrymme medan andra arter som torsk vilket är en stor och aktiv förvaltningsfråga i Östersjön endast nämns i förbifarten.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Populationerna av säl tas felaktigt upp i kapitlet hotade arter och bör tas bort från denna rubriken.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Fortsatt planarbete

Avsikten är att respektive kommuns styrgrupp ska ta ställning till detta dokument i samband med beslut om antagande av förslag till kommungemensam havsplan vintern 2019 i respektive kommuns kommunfullmäktige.

Medverkande tjänstemän

Detta särskilda utlåtande har sammanställts av nedanstående tjänstemän i samråd med berörda kommunala tjänstemän och med stöd av SWECO.

Karlskrona, den 8 oktober 2019

Dan Janéus
Sölvesborgs kommun

Christina Johansson
Karlskrona kommun

Jeanette Conradsson
Karlskrona kommun

Hanna Olsson
Karlskrona kommun

Kristina Eklund
Ronneby kommun

YTTRANDE

1 (7)

2019-09-10

538-2305-2019

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Annica Karlsson
010-2240167

Karlskrona kommun
Sölvesborgs kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun

Granskningsyttrande över havsplan för Blekinges kustkommuner

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas utställningshandling, Havsplan för Blekinges kustkommuner, daterad 2019-03-29, för granskning.

Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska det för vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav utanför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bilaga 6 till lag om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner (2017:1272).

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400). Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Blekinges kustkommuner har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet för att öka förutsägbarheten för den som bedriver någon form av verksamhet till havs. Havsplanen utgör förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Granskningsmaterialet innehåller förslag till havsplan med tillhörande plankarta och samrådsredogörelse. Ärendet har handlagts tvärsektorielt internt med representanter från olika avdelningar inom Länsstyrelsen i Blekinge län.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Telefax	E-post/webbplats:	Org.nr
SE-371 86 Karlskrona	Skeppsbrokajen 4	010-22 40 000 010-22 40 223	blekinge@lansstyrelsen.se www.lansstyrelsen.se/blekinge	202100-2320

2019-09-10

538-2305-2019

Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer-sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekade som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekade som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13-Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Område 5 är utpekade som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder, kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Under område 11 beskrivs att Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

2019-09-10

538-2305-2019

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprovning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en provning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att ”dock” stryks.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salt-halt att gränsen går vid 40-80 meter.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av blekingekusten, men i Hanöbukten, längs skånekusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

2019-09-10

538-2305-2019

Yrkesfiske

Ett planeringsmål för havsplanen är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske. Länsstyrelsen menar att detta är positivt och helt i linje med miljö kvalitetsmålet som handlar om levande kust och skärgård. Yrkesfisket är i alla kust- och skärgårdsområden ett viktigt inslag i den levande bygden och bidrar också till kustsamhällets identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som dess betydelse för näringar på land. Även besöksnäringen gynnas av ett levande lokalt yrkesfiske.

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljö tillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvården

Texten om kulturvården behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till ”Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal.” (sid 49). Ta bort delen om krigsvrak.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (s. 49). ”Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.”

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marin arkeologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Natur

Under område NK2 Valjeviken- Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf

Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget. När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden (sid. 85).

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver testen kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. ”Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor

2019-09-10

538-2305-2019

av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar” (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftsparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som prövar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är otydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten prövas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att ”I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14.” Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Planens förenlighet med miljö kvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Övrigt

Intressekonflikter

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att texten påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Helena Morgonskiöld med planarkitekt Annica Karlsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, marinbiolog Ulf Lindahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

